

SEE MORE JESUS · WANTTOSEEMORE.COM

Siasino ni Jesus? — Ipatpatungpal Iti Biag · Dagiti Nasantoan a Surat iti KJV nga addaan Kadagiti Numero ni Strong

PANNAKAIYAPLIKAR ITI BIAG · TI PANAGNA A KADUA TI DIOS — AGKAROD, AGNA, AGTARAY, AGLEPPAS

Siasino ni Jesus — Ti Pannakaruar iti Biblia, manipud Genesis agingga iti Apocalipsis

NAUNA A SAO

Nagsaludsod iti maysa a saludsod ti umuna nga adal. Ti saludsod ket, siasino ni Jesus? Sinungbatan ti Biblia dayta a saludsod manipud iti umuna a libro ti Biblia agingga iti maudi a libro ti Biblia. Sumaganad ti daytoy nga adal iti sumaruno a saludsod. Ti sumaruno a saludsod ket, ania ti aramiden ti maysa a tao iti dayta a sungbat? Ti pannakaammo maipapan ken ni Jesus ket saan a pumada iti pannakaammo ken ni Jesus. Mabalin nga adda iti maysa a tao amin a pammattoo maipapan iti maysa a lalaki. Uray kasta, mabalin a saan latta nga makipagna dayta met laeng a tao iti dayta a lalaki. Deskribiren ti Biblia ti panagbiag a kaduam ti Dios kas maysa a pannagna. Ipakita met ti maysa nga ubing ti isu met laeng a pattern. Agkarayam nga umuna. Kalpasanna, alaen ti maysa nga ama ti ima ti ubing. Isuruan ti ama ti ubing a magna. Kalpasanna, magna ti ubing. Kalpasanna, dumakkel. Kalpasanna, agtaray. Ti maysa a tao a nasayaat ti panagtarayna ket agtaray iti maysa a pagraman. Adda pagpatinggaan ti maysa a pagraman. Iyawat daytoy nga adal ti sungbat ti umuna nga adal iti dayta uppat a tukad. Ipakita ti tukad a maysa no kasano a maammoan nga umuna ti maysa a tao ni Jesus. Ipakita ti tukad a dua ti inaldaw-aldaw a pannakipagna ken ni Jesus. Ipakita ti tukad a tallo ti pagraman. Iti pagraman, ipudpudno ti maysa a tao ti nagan ni Jesus iti sanguanan dagiti sabali a tattao. Ipakita ti tukad a uppat ti pagpatinggaan. Agsubli ni Jesus. Bilbilinen ti Biblia ti tunggal agtataray a agbantay. Iti pagpatinggaan, makitanto ti agtataray ti rupa ni Jesus.

TALLO A SALUDSOD A SUNGBATAN DAYTOY NGA ADAL:

1. Kasano nga umuna a maammuan ti maysa a tao no siasino ni Jesus?
2. Kasano ti pannakipagna ti maysa a tao ken ni Jesus iti inaldaw-aldaw?

3. Ania ti agur-uray iti murdong ti lumba para iti tao a mangbanbantay ken ni Jesus?

I. AGKARAYAM — KASANO NG A UMUNA A MAAMMUAN TI MAYSA A TAO ISUNA

(Dagiti bukod a panunotko: Tunggal pannagna ket mangrugi iti nababa, ta ti maladaga ket agkarayam sakbay nga magna. Dagiti impormasion maipapan ken Jesus ket aggapu iti panagbasa ken panagdengngeg, ngem ti mismo a pannakaammo ket sagut manipud iti Ama. Ipakita dagiti bersikulo iti baba dagito a dua a banag.)

A. TI SALUDSOD A MASAPUL A SUNGBATAN TI TUNGAL TAO — SIASINOAK KUNAYO?

Mateo 16:13 Ita, idi dimteng ni Jesus kadagiti rehion nga asideg iti Cesarea Filipos, sinaludsodna dagiti adalanna, kinunana, “Ania ti ibagbaga dagiti tattao a kinasiasino ti Anak ti Tao?” (14) Kinunada, “Ibagbaga dagiti dadduma a ni Juan a Mammuniag; ti dadduma ket ni Elias, ken dagiti sabali ket ni Jeremias, wenno maysa kadagiti profeta.” (15) Kinunana kadakuada, “Ngem siasinoak iti panagkunayo?” (16) Simmungbat ni Simon Pedro, kinunana, “Sika ti Cristo, ti Anak ti sibibiag a Dios.”

SIASINOAK KUNAYO? --> SIKA ISU TI CRISTO, TI ANAK TI SIBIBIAG A DIOS.

Mateo 16:17 Simmungbat ni Jesus a kinunana kenkuana, “Nabendisionanka, Simon Bar-Jonas, ta saan a ti lasag ken dara ti nangipakaammo iti daytoy kenka ngem ti Amak nga adda sadi langit.

[G601 apokalupto ■]

SAAN NG A IMPARANG KENKA DAYTOY TI LASAG KEN DARA --> NI AMAK NG A ADDA SADI LANGIT.

(Dagiti pribado a panunotko: Ti maikadua a saludsod ni Jesus ket personal, "siasino ti ibagbagayo a siak?" Ti Griego a sao iti likud ti "naiparang" ket apokalupto (G601, ikkaten ti kalub), ket ni Dios met laeng ti nangikkat iti kalub para ken ni Pedro. Mabalin nga adalen ti maysa a tao dagiti kinapudno manipud kadagiti sabali a tattao, ngem ti pannakaammo mismo ket aggapu ken Dios.)

B. AWAN TI TAO A MAKAAUMAY, MALAKSID NO GUYODEN ISUNA TI AMA

Juan 6:44 awan iti tao a makaumay kaniak, malaksid no iyasideg isuna iti Ama a nangibaon kaniak ken pagungarekto isuna iti kamaudianan nga aldaw. (45) Naisurat kadagiti profeta, Isuronto ida iti Dios, Isuamin a nakangngeg ken nakasursuro manipud iti Ama ket umay kaniak.”

AWAN TI TAO A MABALIN NG A UMA KANIAK, MALAKSID NO GUYUGOYEN ISUNA TI AMA --> TUNGAL TAO A NANGNGEG, KEN NAKASURSURO ITI AMA, UMA KANIAK.

Roma 10:17 Ngarud, agtaud ti pammati manipud iti panagdengdengngeg, ken panagdengdengngeg iti sasao ni Cristo.

NGARUD, AGTAUD TI PAMMATI MANIPUD ITI PANAGDENGDENGNGEG + KEN PANAGDENGDENGNGEG ITI SASAO NI CRISTO.

(Dagiti bukodko a panunot: Ti panangguyod ket aramid ti Dios, ken ti panagdengngeg ket ti paset a mabalin nga aramiden ti tao (Juan 6:44-45). Ti pammati ket umay babaen iti panagdengngeg iti sao ti Dios (Roma 10:17). Guyoden ti Dios dagiti tattao babaen iti Biblia, isu a saanna a laktawan ti Biblia.)

C. UMAKAYO ITA KITAEN — NANGNGEGMI A MISMO ISUNA

Juan 1:45 Nasarakan ni Felipe ni Natanael ket kinunana kenkuana, “Nasarakanmin ti ibagbaga ni Moises kadagiti linteg ken dagiti insurat dagiti profeta, ni Jesus nga anak ni Jose a taga Nasaret.” (46) Imbaga ni Natanael kenkuana, “Adda kadi ti naimbag a banag nga aggapo manipud iti Nazaret?” Kinuna ni Felipe kenkuana, “Umayka ket kitaem.”

NASARAKANMI ISUNA, A NAGSURATAN NI MOISES ITI LINTEG, KEN DAGITI MAMMADTO --> UMAKAY KEN KITAEM.

Juan 4:41 Ket adu pay dagiti namati gapu iti saona. (42) Ibagbagada iti babai, “Mamatikami saan laeng a gapu kadagiti sasaom, nangngegmi met ken ammomi pay a daytoy ti pudno a mangisalakakan iti lubong.”

NANGNGEGMI ISUNA A MISMO + AMMOMI A DAYTOY KET PUDNO A NI CRISTO, TI MANANGISALAKAN TI LUBONG.

(Dagiti pribado a panunotko: Saan a nakisinnupiat ni Felipe ken ni Natanael, ta ti sibubukel nga awis ket "umayka ket kitaem." Immuna a nangngeg dagiti tattao ti Samaria maipapan ken ni Jesus manipud iti maysa a babai, ngem kalpasanna nangngegda a mismo ni Jesus. Ti panangngeg iti damag maipapan ken ni Jesus ket rugi laeng, ta tunggal maysa a tao masapul nga umay ken mangngeg a mismo.)

D. SUKIMATENYO DAGITI NASANTOAN A SURSURAT — ISUDA TI MANGPANEKNEK KANIAK

Juan 5:39 Sukimatenyo ti Nasantoan a Kasuratan gapu ta panpanunutenyo nga adda kadakuada ti biagyo nga agnanayon ken dagitoy isu met laeng a Nasantoan a Kasuratan ket mangpaneknek ti maipapan kaniak

SUKIMATENYO DAGITI KASURATAN --> DAGIToy TI MANGPANEKNEK MAIPAPAN KANIAK.

Juan 20:30 Ita, nagaramid ni Jesus iti adu a naduma-duma a pagilasinan iti sangoanan dagiti adalan, dagiti pagilasinan a saan a naisurat iti daytoy a libro; (31) ngem naisurat dagitoy tapno mabalin a mamatikayo a ni Jesus isu ti Cristo, ti Anak ti Dios, ken tapno iti panamatiyo, maaddaankayo iti biag babaen iti naganna.

DAGIToy NAISURAT, TAPNO MAMATIKAYO A NI JESUS ISU TI CRISTO --> TAPNO GAPU ITI PANAMATI, ADDAANKAYO ITI BIAG GAPU ITI NAGANNA.

1 Pedro 2:2 Kas kaipasngay a maladaga, nga agtarigagay iti puro a gatas a naespirituan, tapno dumakkelkayo iti pannakaisalakan babaen iti daytoy,

KAS KAIPASNGAY A MALADAGA + NGA AGTARIGAGAY ITI PURO A GATAS A NAESPIRITUAN --> TAPNO DUMAKKELKAYO ITI PANNAKAIKALAKAN BABAEN ITI DAYTOY.

(Dagiti pribado a panunotko: Imbaga ni Jesus kadagiti tattao a birukenda isuna kadagiti kasuratan. Insurat ni Juan ti Ebangeliona tapno ti agbasa mamati, ken tapno maaddaan iti biag babaen iti nagan ni Jesus. Ti maiyanak a maladaga uminom iti gatas iti inaldaw, ket ti baro a manamati rebbeng a tarigagayanna ti sao iti isu met laeng a wagas.)

E. DAYTOY ISU TI BIAG NGA AGNANAYON — TAPNO MAAMMOANDAKA

Juan 17:3 Daytoy ti biag nga agnanayon: a maam-ammodaka, ti maymaysa a pudno a Dios, ken kenkuana nga isu iti imbaonmo, ni Jesu-Cristo. **[G1097 ginosko ■]**

DAYTOY TI BIAG NGA AGNANAYON --> A MAAMMOANDAKA + NI JESU-CRISTO, A BINAONMO.

Jeremias 24:7 Ket ikkakto ida iti puso a mangam-ammo kaniak, ta siak ni Yahweh. Agbalindanto a tattaok ken Siakto ti Diosda, Iti kasta agsublidanto kaniak iti amin a pusoda. **[H3045 yada ■]**
[H3820 leb ■]

KET IKKAKTO IDA ITI PUSO A MANGAM-AMMO KANIAK --> ITI KASTA AGSUBLIDANTO KANIAK ITI AMIN A PUSODA.

Mateo 11:27 Amin a banbanag ket naitalek kaniak manipud iti Amak. Ket awan ti makaam-ammo iti Anak malaksid iti Ama, ket awan ti makaam-ammo iti Ama malaksid iti Anak, ken siasinoman a tarigagayan ti Anak a pangipakaammoan kenkuana.

AWAN TI TAO A MAKAAAMMO ITI ANAK, NO DI LA TI AMA + KEN ISU A PANGIPARANGAN TI ANAK KENKUANA.

(Dagiti bukod a panunotko: Idefinarian ni Jesus ti biag nga agnanayon kas panagammo, saan a lugar (Juan 17:3). Ti Griego a sao ket ginosko (G1097, panagammo), ti pannakaammo ti maysa a tao, saan a panangmemoria iti maysa a listaan. Inkari ti Dios ti isu met laeng a panagammo idi Daan a Tulag, "maysa a puso a mangammo kaniak," isu nga dawaten kenkuana dayta a puso (Jeremias 24:7).)

II. AGNA — AGNA A KADUANA ITI TUNGAL ALDAW

(Dagiti bukodko a panunot: Nakatakder ti ubing, isu nga ita ket dumteng ti panagna. Bantayam ti maysa a sao iti amin a daytoy a tukad, ti sao a "kaduak." Ti panagna ket saan a maysa nga atiddog a addang no di ket adu a bassit nga addang, a maal-aldaw a mabaddek a kaduana ni Jesus.)

A. KAS INAWATYO ISUNA, MAGNAKAYO KENKUANA

Dagiti Taga-Colosas 2:6 Kas inawatyo ni Cristo nga Apo, magnakayo kenkuana.

KAS INAWATYO NI CRISTO NGA APO --> MAGNAKAYO KENKUANA.

Amos 3:3 Agkuyog kadi a magna ti dua a tao no saanda a nagtulag? **[H3212 yalak ■]**

AGKUYOG KADI A MAGNA TI DUA A TAO NO SAANDA A NAGTULAG?

(Dagiti bukod a panunotko: Inkaykaysa ni Pablo ti pannakaawat ken ti panagna iti maysa a sentensia. Isaludsod ni Amos ti kadaanan a saludsod maipapan iti panagna iti Biblia, no mabalin a magna a sangsangkamaysa ti dua a tao nga awan

iti nagtutunosanda. Ti panagna a kaduam ni Jesus kayatna a sawen ti panagtunos kenkuana iti inaldaw-aldaw, maysa nga addang iti maminsan.)

B. NGA ISUDA KOMA TI ADDA KENKUANA

Marcos 3:14 Dinutukanna dagiti Sangapulok ket Dua (nga inawaganna nga apostol), tapno makaduana ida ken maibaonna isuda a mangasaba,

NANGDUTOK ISUNA ITI SANGAPULO KET DUA + TAPNO ADDA IDDA KENKUANA --> TAPNO IBAONNA IDA A MANGASABA.

Dagiti Aramid 4:13 Ita, idi nakitada ti kinatured da Pedro ken Juan, ken nabigbigda nga isuda ket kadawyan laeng, awan adalda a lallaki, napasiddaawda, ket naamirisa da a nakikadkadua da Pedro ken Juan kenni Jesus.

AWAN NAADALNA KEN NAKUNEG A LALLAKI --> NABIGBIG DA A NAKIKADUADA KEN JESUS.

(Dagiti bukodko a panunot: Basaen ti urnos iti uneg daytoy a bersikulo, ta ti pannakikadua ken ni Jesus ket umun-una sakbay ti panagtrabaho para ken ni Jesus (Marcos 3:14). Kalpasan ti adu a tawen, ti laeng nagbalin a pannakaipalawag ti konsilio maipapan iti kinatured dagiti dua a lallaki nga awan pagadalanna ket ti panagbalinda a kaduada ni Jesus (Aramid 4:13). Ti panawen a naipaay ken ni Jesus ket mangibati iti pagilasinan a makita dagiti sabali a tattao.)

C. ALAENYO TI SANGOLKO, KEN AGSURSURO KAYO KANIAK

Mateo 11:28 Umaykayo kaniak, aminkayo nga agtrabtrabaho ken madagdagsenan, ket ikkankayo iti panaginana. **[G3129 manthano ■]** (29) Alaenyo ti sangolko ket agsursurokayo kaniak, ta naemmaak ken napakumbaba ti pusok, ket makasapulokayo iti inana para kadagiti kararuayo. (30) Ta nalag-an ti sangolko ken nalag-an ti ipabaklayko kadakayo."

UMAYKAYO KANIAK + AWATENYO TI SANGOLKO, KET AGSURSUROKAYO KANIAK --> MAKASARAKKAYONTO TI INANA TI KARARUAYO.

Lucas 10:38 Itatta, bayat nga agdaldalyasatda, simrek isuna iti maysa nga barrio, ket adda maysa nga babai a managan Martha a nangpadagus kenkuana iti balayna. (39) Adda kabsatna a babai a managan Maria, nga nagtugaw iti sakaan ti Apo ken nagdengngeg iti saona.

NI MARIA NAGTUGAW ITI SAKA NI JESUS + NANGNGEG TI SAONA.

Lucas 10:41 Ngem simmungbat ti Apo ket kinunana kenkuana, "Martha, Martha, madandanaganka iti adu nga banbanag, (42) ngem maysa laeng a banag ti kasapulan. Pinili ni Maria no ania ti kasayaatan, ket isu ti saan to nga maala manipud kenkuana."

MARTA, MADANAGAN KEN MARIRIRIBUKAN KA ITI ADU A BANBANAG --> MAYMAYSA A BANAG TI KASAPULAN + PINILI NI MARIA DAYTA NASAYAAT A BINGAY.

(Dagiti bukod a panunotko: Idi un-unana a panawen, ti sangol ket kayo a batangan a mangitipon iti dua nga ayup iti tenggedda tapno saganad ti maysa a karga, agpada, iti maysa a tulad. Ni Jesus ket mangidiaya iti kayaben a karga, saan a listaan dagiti pagannurotan a bukod nga awiten. Nagtrabaho ken nagdanag ni Marta, ngem pinili ni Maria ti maymaysa a kasapulan a banag, nga agtugugaw iti sakaan ni Jesus.)

D. DAGITI KARNERUK MANGNGEG ITI TIMEKKO — KET SAROSOROTENDAK

Juan 10:27 Dinggen dagiti karnerok ti timekko; am-ammok isuda, ken sumurotda kaniak.

[G190 akoloutho ■] (28) Itedko kadakuada ti biag nga agnanayon; saandanto pulos a mapukaw, ken awan ti siasinoman a makarabsut kadakuada manipud iti imak.

DINGGEN DAGITI KARNEROK TI TIMEKKO + KEN SUMUROTDA KANIAK --> ITEDKO KADAKUADA TI BIAG NGAGNANAYON.

Juan 14:21 Siasinoman nga adda kenkuana dagiti bilbilinko ken salimetmetanna dagitoy, ket isuna ti maysa nga agay-ayat kaniak; ken isuna nga agay-ayat kaniak maayatto babaen ken ni Amak, ken ayatekto isuna ken iparangarangkonto ti bagik kenkuana."

SIASINOMAN NGAGADD KENKUANA DAGITI BILBILINKO KEN SALIMETMETANNA DAGITOI, KET ISUNA TI MAYSANGAGAY-AYAT KANIAK --> KEN AYATEKTO ISUNA KEN IPARANGARANGKONTO TI BAGIK KENKUANA.

(Dagiti bukodko a panunot: Dua ti direksion ti pannakaammo, ta dagiti karnero ket mangngeg da ti timek ni Jesus, ket am-ammo ni Jesus dagiti karnero (Juan 10:27). Ikarina, "Ipakitakto ti bagik kenkuana," ket ti kayat a sawen ti mangipakita ket

ti mangipakita a nalawag (Juan 14:21). Tungpalem ti ammom itan, ket ipakitanto kenka ni Jesus ti ad-adu pay.)

E. TI SAO NI CRISTO KADAKAYO — KEN CRISTO KADAKAYO

Dagiti Taga-Colosas 3:16 Agnaed koma kadakayo ti sao ni Cristo a siaanay. Iti amin a kinasirib, surwan ken bagbagaanyo ti maysa ken maysa a mabuyugan kadagiti salmo ken himhimno ken naespirituan a kankanta. Agkantakayo nga addaan iti panagyaman kadagiti pusoyo para iti Dios. **[G1774 enoikeo ■]** (17) Ken aniaman nga aramidenyo, iti sao wenno iti aramid, aramidenyo amin para iti nagan ni Apo Jesus. Agyamankayo iti Dios Ama babaen kenkuana.

BAY-AM NGA AGNAED KENKA TI SAO NI CRISTO A SIBUBUSLON --> ARAMIDEM AMIN ITI NAGAN NI APO JESUS.

Dagiti Taga-Colosas 1:27 Daytoy ket para kadagiti kayat ti Dios a pangipakaammoan iti kinabaknang iti dayag daytoy a palimed a kinapudno kadagiti Hentil. Dayta ket ti kaadda ni Cristo kadakayo, ti namnama ti masakbayan a dayag.

DAYTOY A PALIMED = NI KRISTO KADAKAYO, TI NAMNAMA TI DAYAG.

(Dagiti bukodko a panunot: Ti sao a "agnaed" ket enoikeo (G1774, agnaed iti balay), ti sao para iti maysa a agnaed, saan a sangaili. Ti sao ni Cristo ket rumbeng nga agnaed kenka a kas maysa nga agnaed, gapu ta saan a umdas ti panagsarungkar laeng. Ti Colosas 3:17 ket sakupenna ngarud ti intero nga aldaw, isu nga awan ti oras a naruar iti pannagna.)

III. TI PANNAGTARAY ITI PARAANGAN — PANANGBIGBIG ITI NAGANNA, PANNAKIPAGTULNOG A KASLA SOLDADO

(Dagiti bukodko a panunot: Ita agbalin a lumba ti pannagna, ken agbalin a publiko a sungbat ti pribado a sungbat. Us-usaren ti Biblia ti dua a ladawan para iti daytoy a tukad, ti maysa a agtataray a mangig-igut iti gunggona, ken ti maysa a soldado a mangmangted iti intero a bagina iti kapitanna. Agkosto ti dua a ladawan, ken agpada nga agleppas iti nasayaat.)

A. TI PANANGBIGBIG KENKUANA ITI SANGO DAGITI TAO

Mateo 10:32 Ngarud, tumunggal maysa a mangbigbig kaniak iti sangoanan dagiti tattao, bigbigekto met iti sangoanan ni Amak nga adda sadi langit. **[G3670 homologeo ■]** (33) Ngem ti siasinoman a mangilibak kaniak iti sangoanan dagiti tattao, ilibakkonto met iti sangoanan ni Amak nga adda sadi langit.

TI TUNGAL MAYSA A MANGBIGBIG KANIAK ITI SANGUANAN DAGITI TATTAO --> BIGBIGEK MET ISUNA ITI SANGUANAN NI AMAK NGA ADDA IDIAY LANGIT.

NAIDUMA A PANANGMATMAT, PADPADA A ESENA — maysa a kari, nayebkas kadagiti dua nga Ebangelio

Lucas 12:8 Ibagak kadakayo, tunggal maysa nga mangiwaragawag kaniak iti sangwanan dagiti tattao, iwaragawagto met ti Anak ti Tao iti sangwanan dagiti anghel ti Dios,

TUNGAL MAYSA NGA MANGIWARAGAWAG KANIAK ITI SANGWANAN DAGITI TATTAO --> IWARAGAWAGTO MET TI ANAK TI TAO ITI SANGWANAN DAGITI ANGHEL TI DIOS.

(Dagiti personal a panunotko: Ti panangbigbig ken Jesus, homologeo (G3670, agsao iti isu met laeng), kaipapananna ti nabatad a panangibaga maipapan kenkuana no ania ti ibagbaga ti Biblia maipapan kenkuana. Ipakita ni Mateo a nasungbatan ti panangbigbig "iti sango ni Amak nga adda idiy langit," ket ipakita ni Lucas ti isu met laeng a panangbigbig a nasungbatan "iti sango dagiti anghel ti Dios." Ibagam ti nagan ni Jesus iti sango dagiti tattao ditoy daga, ket ibagana ti naganmo iti sango ti langit.)

B. DIMI MABALIN TI SAAN NGA AGSAO

Dagiti Aramid 4:19 Ngem simmungbat da Pedro ken Juan a kinunada kadakuada, “No ania ti umno iti imatang ti Dios, ti agtulnogkadakayo a saan ketdi a kenkuana, dakayo ti mangngeddeng. (20) Saanmi ngamin a mabaelan ti saan nga agsao maipanggep kadagiti banbanag a nakitami ken nangngeganmi.”

SAANMI NGAMIN A MABAEAN TI SAAN NGA AGSAO MAIPANGGEP KADAGITI BANBANAG A NAKITAMI KEN NANGNGEGANMI.

Dagiti Aramid 5:41 Pinanawanda ti konseho a siragragsak ta naibilangda a maikari nga agsagaba iti pannakababain para iti Nagan. (42) Manipud idi iti tunggal aldaw, idia'y templo ken iti tunggal balay, intultuloyda nga insursuro ken inkaskasaba a ni Jesus ket isu iti Cristo.

AGRAGRAGSAK GAPU TA NAIBILANGDA A MAIKARI NGA AGSAGABA ITI PANNAKAIBABAIN GAPU ITI NAGANNA --> SAANDA A SINARDENGAN ITI MANGISURO KEN MANGIKASABA KENNI JESU-CRISTO.

1 Pedro 4:16 Ngem, no adda ti agsagaba a kas Kristiano, saan koma nga agbain isuna, ngem dayawenna koma ti Dios iti dayta a nagan.

NO ADDA TAO AGSAGABA A KAS MAYSA A KRISTIANO, SAAN KOMA A MABAIN --> DAYAWENNA KOMA TI DIOS.

(Dagiti bukbukodko a panunot: Saan a maituktuk dagiti apostol iti panagsaoda maipapan iti Jesus, gapu ta saan a mabalin ti agtalinaed a naulimek ti maysa a tao maipapan iti maysa a tao a pudno nga am-ammona. Ti pannakaammo ket mangpataud iti panagsao, isu a ti umuna a tukad mangpataud iti daytoy a tukad. Ti nagan a "Kristiano" ket nangawit iti nagan ni Kristo, maysa a rason a mangidayaw iti Dios, saan a maysa a dagsen nga ilemmeng.)

C. PANAGPASUKO A KAS SOLDADO — ISUOT TI KABAL TI SILAW

Roma 12:1 Guyugoyenkayo ngarud kakabsat, babaen iti asi ti Dios, nga idatagyo dagiti bagiyo a kas daton a sibibiag, nasantoan, ken makaay-ayo iti Dios. Daytoy ti rumbeng a panagserbiyo.

[G3936 paristemi ■]

IDATONYO DAGITI BAGIYO NGA SIBIBIAG A DATON + NASANTOAN, MAKAAY-AYO ITI DIOS.

Roma 13:12 Malmalpasen ti rabii, ket umas-asidegen ti aldaw. Saantayo ngaruden nga aramiden dagiti aramid ti kinasipngget, ken ikawestayo ti igam ti lawag. **[G3696 hoplon ■]** (13) Magnatayo nga addaan iti umno a wagas, a kas iti aldaw, saan nga iti nalabes a panagramrambak wenno panagbarbartek. Ken saantayo a magna iti naderrep wenno saan a matengngel a gartem, ken saan nga iti apa wenno imon. (14) Ngem ikawesyo ketdi ni Apo Jesu-Cristo, ken saanyo a pagustoan ti kasapulan iti lasag, a para kadagiti gartemna.

IKKATEN TAYO DAGITI ARAMID TI SIPNGET + IKAWES TAYO TI ARMAS TI SILAW --> IKAWESYO NI APO JESU-CRISTO.

(Dagiti personal a panunotko: Ti sao a "iyawat" ket paristemi (G3936, agtakder iti abay, mangted), ti sao a maipaay iti soldado a mangted iti sibubukel a bagina iti kapitanna. Kunaen ti bersikulo 12 nga isuot ti kabal ti lawag, ket kunaen ti bersikulo 14 nga isuot ti Apo Jesu-Kristo (Roma 13:12, Roma 13:14). Ti kabal ket saan a banag no di ket Persona, isu a ti soldado ket saan laeng a makigubat maipaay ken Jesus no di ket isuotna isuna.)

D. AGTULOY A MAPAN ITI GUN-OD — NASAYSAYAAT NGA AGBALLIGI GAPU KENKUANA

Pilipos 3:13 Kakabsat, saanko a panpanunoten a nagun-odkon daytoy. Ngem adda maysa a banag: lipatek no ania ti napalabas ken agsalukagak para iti masangoanan. (14) Ituloyko ti agturong iti pagpatinggaan tapno magun-odko ti gunggona iti nainlangitan nga ayab ti Dios babaen kenni Cristo Jesus.

LIPATEN DAGITI BANBANAG NGA ADDA ITI LIKUDAN --> AGREGGETAK NGA AGTURONG ITI PAKPUNTAAN PARA ITI GUNGGONA TI NANGATO A PANANGAYAB TI DIOS KENNI CRISTO JESUS.

Roma 8:35 Siasino ti makaisina kadatayo manipud iti ayat ni Cristo? Pannakaparigat kadi, wenno panagtuok, wenno pannakaidadan, wenno bisin, wenno kinalamo-lamo, wenno peggad, wenno kampilan? (36) Ta kas naisurat, “Mapapataykami iti agmalem para iti pagimbagam. Naibilangkami a karnero para iti pagpartian.” (37) Kadagitoy amin a banbanag, atiwtayo pay dagiti mangparparmek babaen iti maysa a mangay-ayat kadatayo.

SIASINO TI MANGISINA KADATAYO ITI AYAT NI CRISTO? --> ITI AMIN DAGITAYO A BANBANAG NASAYSAYAATTAYO PAY NGEM KADAGITI AGABAK GAPU KENKUANA A NANGAYAT KADATAYO.

Paltiing 12:10 Ket nakangngegak iti napigsa a timek sadi langit: “Dimtengen ti pannakaisalakan, ti pannakabalin— ken ti pagarian ti Diostayo, ken ti turay ti Cristona. Ta ti mangpabpabasol kadagiti kakabsattayo ket naitapuaken — ti nangpabpabasol kadakuada iti sangoanan ti Diostayo iti aldaw ken rabii. **[G3141 marturia ■]** (11) Pinarmekda isuna babaen iti dara ti Kordero ken babaen iti sao ti pammaneknekda, ta saanda a kinailalaan dagiti biagda, uray pay matayda.

INABAKDA ISUNA GAPU ITI DARA TI KARNERO + GAPU ITI SAO TI PANANGPANECNECDA.

(Dagiti personal a panunotko: Linipatan ni Pablo ti adda iti likudan ket agtultuloy nga agturong iti maysa a puntero, "ti nangato a panangayab ti Dios idia Kristo Jesus" (Filipos 3:14). Ti lumba iti daytoy a panagadal ket lumba nga agturong iti maysa a Persona, saan a lugar. Nangabak dagiti agballigi babaen iti dara ni Jesus, a naawagan iti Kordero ti Dios, ken babaen iti sao ti pammaneknekda, isu a ti panangbigbig iti naganna ket isu ti wagas a panagabak ti agtaray (Apocalipsis 12:11).)

IV. TI PAGGIBUSAN — AGUR-UR NGA AGSIPUD KENKUANA, KEN MAKITA TI RUPANA

(Dagiti bukodko a panunot: Ti murdong daytoy a lumba ket saan a pader no di ket rupa. Ibagbaga ti Biblia ti kinasigurado ti isasangpet ni Jesus, ket saanna nga ited ti iskedul. Awan ti makaammo iti petsa, isu a ti bilin a mangbantay ket isu ti sibubukel a trabaho.)

A. AGPARANG ISU ITI MAIKADUA A GUNDAWAY

Hebreo 9:27 Kas pannakaikari iti tunggal tao a matay iti maminsan laeng, ken kalpasan dayta ket pannakaukom, **[G553 apekdechomai ■]** (28) kasta met ngarud ni Cristo, a naidaton iti naminsan laeng tapno ikkatenna dagiti basbasol ti kaaduan, ket agparangto iti maikadua a daras, saan a maigapu iti basol, ngem para iti pannakaisalakan dagiti siaanus nga agur-uray kenkuana.

NAIDATON ITI MAMINSAN NI KRISTO TAPNO AWITENNA DAGITI BASBASOL TI ADU --> KADAGITI AGUR-URAY KENKUANA, AGPARANGTO IDA IKADUA A DARAS.

1 Taga-Tesalonica 5:1 Ita, maipanggep kadagiti tiempo ken panawen, kakabsat, saanen a masapul iti aniaman a banag a maisurat kadakayo. (2) Ta ammoyon a naan-anay nga umay iti aldaw ti Apo a kasla agtatakaw iti rabii.

TA AMMOYON A NAAN-ANAY NGA UMay ITI ALDAW TI APO A KASLA AGTATAKAW ITI RABII.

(Dagiti bukodko a panunot: Ti Griego a sao iti likudan ti "kitaen" ket apekdechomai (G553, ti sigurado a namnamaen), maysa a tao a naitukleng nga agur-uray iti inaldaw-aldaw, saan a maminsan laeng a panagkita iti ngato. Kalpasanna, imbaga ni Pablo iti sibubukel nga iglesia nga umay ti aldaw a kas iti agtatakaw iti rabii, isu a saan a masapul ti iglesia iti kalendario. Ti kellaat a pannakaumay ket saan a rason a mangbuteng no di ket rason nga agalista.)

B. AGBANTAY — TI MAYSA A BILIN A NAITED KADAGITI AMIN

Mateo 24:42 Ngarud agsaganakayo, ta saanyo nga ammo no ania nga aldaw nga umayto ti Apoyo. **[G1127 gregoreo ■]**

NGARUD AGSAGANAKAYO + TA SAANYO NGA AMMO NO ANIA NGA ALDAW NGA UMayTO TI APOYO.

NAIDUMA A PANANGMATMAT, PADPADA A ESENA — ti isu met laeng a bilin, kadagiti dua nga Ebanghelio

Marcos 13:33 Agalibtakayo! Agsiputkayo, gapu ta saanyo nga ammo no ania nga oras daytoy. **[G69 agrupneo ■]**

AGALIBTAKAYO! AGSIPUTKAYO + GAPU TA SAANYO NGA AMMO NO ANIA NGA ORAS DAYTOY.

Marcos 13:37 Aniaman ti ibagbagak kadakayo ket ibagak iti tunggal maysa: Agsiputkayo!"

ANIAMAN TI IBAGBAGAK KADAKAYO KET IBAGAK ITI TUNGAL MAYSA: AGSIPUTKAYO.

(Dagiti bukod a panunotko: Insurat ni Mateo ti gregoreo (G1127, agbantay), ket insurat ni Marcos ti agrupneo (G69, saan a matmaturog), a nainayonan iti sasao a "ken agkararag." Dagitoy dua a sao ket mangiladawan iti maysa nga adipen nga agtalinaed a nakalukat dagiti matana ken agtultuloy nga agsasao iti amona. Kinuna ni Jesus a ti bilin ket para iti amin, isu a ti panagbantay ket isu ti kanayon a takderan ti tunggal manamati (Marcos 13:37).)

1 Taga-Tesalonica 5:5 Ta annaknayo amin ti lawag ken annak ti aldaw. Saantayo nga annak ti rabii wenno ti kinasipnget. (6) No kasta ngarud, saantayo koma a matmaturog a kas iti ar-aramiden dagiti dadduma. Ngem ketdi, agpalaliwtayo latta ken agteppel.

DAKAYO AMIN KET ANNAK TI LAWAG --> SAANTAYO KOMA A MATUROG + AGBANTAYTAYO KEN AGBALIN A NASIMBENG.

C. NABENDISIONAN DAGIToy ADIPEN A MASARAKAN NGA AGBANBANTAY

Lucas 12:35 Bay-anyo nga nakasuksuk ti atidog nga badoyo iti barikesyo, ken bay-anyo nga agap-apuy dagiti lamparayo, (36) ken agbalinkayo a kas kadagiti tattao nga mangbirbiruk iti amongda no agsubli isuna nga aggapu iti kasaran, tapno inton sumangpet ket agtoktok, dagusda nga lukatan ti ridaw para kenkuana. (37) Nabendisionan dagiti adipen, nga masangpetan ti amongda nga mangpadpadaan no sumangpet isuna. Pudno nga ibagak kadakayo, nga isuksoknanto ti atiddog nga badona iti barikesna, patugawennanto ida iti panganan, ken umay ket pagserbianna ida.

MABALKOT KOMA DAGITI SIKIGANYO, KEN MASINDIAN DAGITI SILAWYO --> NABENDISIONAN DAGITI ADIPEN A DAYTA, A NO UMay TI APO MASARAKANNA IDA A SIPUPUYAT.

Paltiing 3:11 Umayak iti mabiit. Salimetmetam a naimbag ti adda kenka tapno awan ti makaipanaw iti koronam. **[G5035 tachu ■]**

UMAYAK ITI MABIIT --> SALIMETMETAM A NAIMBAG TI ADDA KENKA TAPNO AWAN TI MAKAI PANAW ITI KORONAM.

(Dagiti personal a panunotko: Idi un-unana a panawen, gaganawaan ti maysa a tao ti atiddog a kagay babaen ti barikes sakbay ti narigat a trabaho, isu a ti nabarikes a kagay ken ti sumsumged a pagsilawan ket kaipapananna maysa a balay a nakasagana ken siriing. Kalpasanna innayon ni Jesus ti maysa a pagpatinggaan a saan koma nga itured ti siasinoman a mangparbo, ta ti agsubli nga apo ket barikesenna ti bukodna a kagay, pagtugawenna dagiti agsipsiput nga adipen iti lamisaan, ken idasarna ida babaen dagiti bukodna nga ima. Ti agsipsiput nga adipen ket agur-uray iti pangrabii, saan a nga agbuteng.)

D. NI JESU-CRISTO AGPADPADA — IDI KALMAN, KEN ITA NGA ALDAW, KEN AGNANAYON

Hebreo 13:8 Isu met laeng ni Jesu Cristo, idi, ita, ken agnanayon.

ISU MET LAENG NI JESU CRISTO, IDI, ITA, KEN AGNANAYON.

Paltiing 1:8 “Siak ti Alpha ken ti Omega,” kuna ti Dios Apo, “ti isu ita, ken isu idi, ken isu nga umayto, ti Mannakabalin amin.”

SIAK TI ALPHA KEN TI OMEGA + KEN ISU IDI, KEN ISU NGA UMayTO, TI MANNAKABALIN AMIN.

(Dagiti bukod a panunotko: Saan nga aggaraw ti linia ti gibus, ta ni Jesu-Cristo ket agpada iti amin a tallo a direksion ti tiempo (Hebreo 13:8). Ti Alpha ken Omega ket ti umuna a letra ken ti maudi a letra iti Griego nga alpabeto, isu nga adda ni Jesus iti agpada a murdong ti intero a estoria. Ti rupa iti linia ti gibus ket saan a rupa ti maysa a ganggannaet.)

E. RUPA KEN RUPA — NAAMMUAN A KAS PANNAKAAMMOK

Dagiti Salmo 17:15 No maipapan kaniak, makitakto ti rupam iti kinalinteg; mapnekakto, inton makariingak, iti imatangmo. **[H8544 temunah ■] [H2372 chazah ■]**

MAKITAKTO TI RUPAM ITI KINALINTEG --> MAPNEKAKTO, INTON MAKARIINGAK, ITI IMATANGMO.

1 Juan 3:2 Ay-ayatek, ita ket annaknatayon ti Dios, ken saanpay a naiparangarang no anianto ti pagbalinantayo. Ammotayo nga inton agparang ni Cristo, agbalintayonto a kas kenkuana, ta makitatayonto isuna iti kinasiasinona. **[G3700 optanomai ■]** (3) Ken amin nga addaan iti kastoy a kinatalged kenkuana maipanggep iti masakbayan ket paspasin-awenna ti bagina a kas met kenkuana a nasin-aw.

INTON AGPARANG ISUNA, AGBALINKAMINTO A KAS KENKUANA + MAKITAMINTO ISUNA A KAS ISUNA MISMO --> TUNGAL TAO NGA ADDAAN ITI DAYTOY A NAMNAMA KENKUANA, DALUSANNA TI BAGINA.

1 taga-Corinto 13:12 Ta ita makitatayo iti sarming, a kas iti nasipnget a langa, ngem iti rupanrupa. Ita ammok ti dadduma a paset, ngem maammoakto a naan-anay a kas iti naan-anay a pannakaammo kaniak.

ITA MAKITATAYO A KASLA IDA ITI SALAMIN, SILALIMED + NGEM INTONO KETDI, RUPANRUPATAYO --> INTONO KETDI, AMMOKTO A KAS ITI PANNAKAAMMOK KANIAK.

Paltiing 22:3 Awanton ti aniaman a lunod. Addanto ti trono ti Dios ken ti Kordero iti ciudad, ken agserbinto kenkuana dagiti adipenna. (4) Makitadanto iti rupana, ket addanto kadagiti musingda ti naganna.

KEN AGSERBINTO KENKUANA DAGITI ADIPENNA --> MAKITADANTO ITI RUPANA + KET ADDANTO KADAGITI MUGINGDA TI NAGANNA.

(Dagiti bukodko a panunot: Ditoy ti kayat a papanan ti intero a pannagna, ta agbalintayo a kas ken Jesus inton makitatayo isuna kas isu met laeng (1 Juan 3:2). Ti tao a mangibaklay iti daytoy a namnama ket dalusanna ti bagina ita, gapu ta namnamaenna a makasarak ken Jesus. Ti pannakaammo a nangrugi kas panagkarayam ket agleppas iti aginnanag (1 Corinto 13:12).)

BIBBIG NGIWAT

Job 19:25 Ngem maipapan kaniak, ammok a sibibiag ti Mannubbotko, ket agtakderto isuna iti daga iti kamaudiananna; **[H1350 gaal ■]** (26) kalpasan a ti kudilko, dayta ket, daytoy a bagi, ket madadael, ket iti lasagko ket makitakto ti Dios. (27) Makitakto isuna, siak a mismo ket makitakto isuna iti abayko; makitanto dagiti matak isuna, ken saan a kas maysa a ganggannaet. Napnoanak iti karirikna kas panpanunotek dayta a tiempo.

AMMOK A SIBIBIAG TI MANNUBBOTKO --> ITI LASAGKO MAKITAKTO TI DIOS + DAGITI MATAK MAKITADANTO, SAAN A SABALI.

Dagiti Salmo 17:15 No maipapan kaniak, makitakto ti rupam iti kinalinteg; mapnekakto, inton makariingak, iti imatangmo.

KITAEKTO TI RUPAM + MAPNEKAKTO, INTON MARIINGAK.

1 Juan 3:2 Ay-ayatek, ita ket annaknatayon ti Dios, ken saanpay a naiparangarang no anianto ti pagbalinantayo. Ammotayo nga inton agparang ni Cristo, agbalintayonto a kas kenkuana, ta makitatayonto isuna iti kinasiasinona.

NO AGPARANG ISUNA --> MAKITAMINTO ISUNA A KAS ISU KETDI.

2 Corinto 13:1 Daytoy ti maikatallo a tiempo nga umayak kadakayo. "Masapul a patibkeren ti dua wenno tallo a saksi ti aniaman a pammabasol."

MASAPUL A PATIBKEREN TI DUA WENNO TALLO A SAKSI TI ANIAMAN A PAMMABASOL.

(Dagiti personal a panunotko: Adda tallo a saksi nga agtakder iti pagpatinggaan daytoy a pannagna, ta da Job, David, ken Juan ket kunkunada amin nga makitadanto ti Dios. Nagbiag dagitoy tallo a lallaki iti tallo a naiduma a panawen ti lubong, ngem maymaysa laeng ti pammanecnedda. Kuna ti Biblia "iti ngiwat ti dua wenno tallo a saksi mapasingkedanto ti tunggal sao," isu a ti pannagna a kaduam ti Dios ket agpatingga iti pannakakita iti Dios (2 Corinto 13:1).)

ANINIWAAN KEN PANNAKATUNGPAL

Panunotem ti maysa a anniniwan nga agid-idda iti daga. Makitam ti sukog ti anniniwan. Ti sukog laeng saanna nga ibaga kenka no ania ti mangpataud iti dayta nga anniniwan. Agtalinaed a palimed ti anniniwan agingga a ti pudno a lawag mangipakita kenka iti bagay a mismo. Kalpasanna, sumangbayka manen iti anniniwan. Makitam a ti anniniwan nagtalinaed a nangawit iti sukog dayta a bagay iti amin a tiempo. Kasla kadagitoy dagiti ladawan iti Daan a Tulag - anniniwan met laeng. Pudno dagitoy nga anniniwan, pudno a nasukogan babaen ti pudno a bagi. Ti Biblia mangawag kadagitoy a ladawan iti "maysa nga anniniwan dagiti banag nga umay" (Colosas 2:17). Isu met la a bersikulo mangibaga nga "ti bagi ket kukua ni Kristo." Ti anniniwan ket "saan a mismo a ladawan" (Hebreo 10:1). Awan ti siasinoman a mabalin a mangbasa iti intero a kinapudno manipud laeng iti anniniwan. Saantayo pulos a mangbangon iti maysa a sursuro nga agpapaay laeng iti anniniwan. Awagantayo laeng ti maysa a banag nga anniniwan no ti lawag ti Baro a Tulag impakitana kadatayo ti bagi a kaikarian ti anniniwan. Iti daytoy a paset, ti lawag ti Baro a Tulag direkta a nangnagan iti bagi.

Shadow Exodo 13:21 Adda ni Yahweh iti sangoananda iti aldaw babaen iti kasla adigi nga ulep a mangiturong kadakuada iti dalan. Iti rabii, adda isuna babaen iti kasla adigi nga apuy a manglawag kadakuada. Iti daytoy a wagas, makapagdaliasatda iti aldaw ken iti rabii. **[H5982 ammud ■]** (22) Saan nga inikkat ni Yahweh kadagitoy tattao ti kasla adigi nga ulep iti aldaw ken kasla adigi nga apuy iti rabii.

TI APO NAGNA ITI SANGGOANANDA ITI ALDAW BABAEN ITI ADIGI NGA ULEP --> SAANNA NGA INIKKAT TI ADIGI MANIPUD ITI SANGGOANAN DAGITI TATTAO.

Fulfillment Juan 8:12 Nagsao manen ni Jesus kadagiti tattao, ibagbagana, “Siak ti silaw iti lubong; ti sumursurot kaniak ket saan a magna iti kinasipngget ngem maaddaanto iti silaw iti biag.”

SIAK TI SILAW ITI LUBONG --> TI SUMURSUROT KANIAK KET SAAN A MAGNA ITI KINASIPNGET NGEM MAADDAANTO ITI SILAW ITI BIAG.

Fulfillment 1 taga-Corinto 10:1 Kayatko a maamoanyo, kakabsat a lallaki ken babbai, a dagiti ammatayo ket addada amin iti babaen ti ulep ken limmasatda amin iti baybay. (2) Nabautisaranda amin kenni Moises iti ulep ken iti baybay, (3) ken nanganda amin iti maymaysa a naespirituan a taraon. (4) Imminomda amin iti maymaysa a naespirituan a mainom. Ta imminomda manipud iti naespirituan a bato a simmurot kadakuada, ken dayta a bato ket ni Cristo.

AMIN DAGITI AMMOTAYO ADDA IDA ITI SIROK TI ULEP --> IMMINUMDA ITI DAYTA ESPIRITUAL A BATO A SIMMUROT KADAKUADA + DAYTA A BATO ISU NI CRISTO.

(Dagiti bukod a panunotko: Nagna ti Israel iti uppat a pulo a tawen iti likudan ti ruangan nga ulep ken apuy, ket dayta amin a pannagna ket anniniwan idia daga. Sinillawan ti Baro a Tulag, ta kinuna ni Jesus "Siak ti silaw ti lubong," ket insurat ni Pablo "ket dayta a Bato ket ni Cristo" (Juan 8:12, 1 Corinto 10:4). Ti pannagna a kaduam ni Jesus iti inaldaw ket isu ti kadaan a panagna iti Biblia.)

PANANGRIKEP

Juan 14:2 Idia balay ni Amak ket adu dagiti lugar a pagianan; no saan, imbagak koma kadakayo, ta apanko isagana ti lugar nga maipaay kadakayo. (3) No apanak ken isagana iti lugar a maippaay kadakayo, umayakto manen ken awatenkayo tapno iti kasta sadinoman ti ayanko addakayo met.

MAPANAK MANGISAGANA ITI LUGAR PARA KADAKAYO --> AGSUBLIAKTO MANEN, KEN AWATENKAYO KANIAK + NO SADINO TI AYANKO, ADDAKAYO MET SADIAY.

Paltiing 22:20 Isuna a mangpaneknek kadagitoy a banbanag kunana, “Wen, umayak iti mabiit.” Amen! Umaykan, Apo Jesus!

PUDNO NGA UMayAK A DAGUS --> WEN, UMayKA, APO JESUS.

(Dagiti personal a panunotko: Ita, urnongen ti sibubukel a dalan nga agturong iti balay, ta guyugoyen ti Ama ti agkarayam, ti magmagna ket agtultuloy a kaduana ni Jesus inaldaw-aldaw, ti agtataray ket ipudpudnona ti naganna, ken ti agsipsiput ket taginayonenna a sumsumged ti pagsilawanna. Saan laeng nga inkari ni Jesus ti maysa a lugar; ta inkarina ti bagina, a kunana "Umayakto manen, ket alaenkayto kaniak" (Juan 14:3). Agtultuloykayo a magna, ta magmagnakayo nga agturong ken ni Jesus, ket isuna ket umum-umayen nga agturong kadakayo.)

PADAS A PANNUBOK

1. Mateo 16:16 — Ket simmungbat ni Simon Pedro ket kinunana, Sika ti Cristo:

- a) ti Ari ti Israel
- b) ti Anak ti sibibiag a Dios
- c) ti Anak ni David

John 10:27 — Dumdumngeg dagiti karnerok iti timekko, ken am-ammok ida:

- a) ket sarunuendak
- b) ken itedko ti biagko para kadagiti karnero
- c) ket saandanto a mapukaw iti agnanayon

3. Mateo 11:29 — Awatenyo ti sangolko, ket agsursurokayo kaniak; ta naemma ken napakumbaba ti pusok:

- a) ket paginanaenkayonto
- b) ta nalag-an ti sangolko, ken nalag-an ti awitko
- c) ket masarakanyonto ti inana para kadagiti kararruwayo

4. Apocalipsis 12:11 — Ket inparmekda isuna gapu iti dara ti Kordero:

- a) babaen iti sao ti pannakabalinna
- b) ken babaen iti sao ti pammaneknekda
- c) babaen iti dara ti krusna

5. 1 Juan 3:2 — ngem ammomi a, no agparang isuna, agbalinkaminto a kas kenkuana:

- a) ket makita isuna ti tunggal mata
- b) ta makitadanto ti Dios
- c) ta makitamintonto isuna kas kenkuana

Ni Jesu-Cristo agpadpada idi kalman, ken ita nga aldaw:

- a) ken iti agnanayon
- b) ket dagiti tawenmo saandanto a mapukaw
- c) lubong nga awan paggibusanna

Mateo 24:42 — Agbantay ngarud kayo: ta saanyo nga ammo:

- a) uray ti aldaw wenno ti oras
- b) no ania nga oras umay ti Apoyo
- c) no dumteng ti tiempo

TUDINGAN TI SUNGBAT: 1-b, 2-a, 3-c, 4-b, 5-c, 6-a, 7-b

ANIA TI PAKAIBATAYAN TI DAYTOY ADAL

--> KASANO NGAYEG TI ANINIWAN TI LAWAG: NAPAN NI APO ITI SANGO TI ISRAEL BABAEN ITI MAYSANGA ADIGI NGAYULEP KEN APUY, KET SAAN PULOS A PINANAWAN TI ADIGI DAGITI TATTAO (EXODO 13:21-22). KUNA NI JESUS, "SIAK TI SILAW TI LUBONG" (JUAN 8:12). KUNA NI PABLO A NAGININOM DAGITI AMMA ITI NAESPIRITUAN A BATO, "KET DAYTA A BATO KET NI CRISTO" (1 CORINTO 10:4).

--> NO KASANO NGAYILAWLAWAG TI BARO A TULAG DAYTOY: INSALUDSOD NI AMOS, "MABALIN KADI A SANGSANGKAMAYSANGA MAGNA TI DUA A TAO, NO SAANDA A NAGTUTUNOSAN?" (AMOS 3:3). SINUNGBATAN TI BARO A TULAG DAYTOY BABAEN ITI MAYSANGA BILIN KEN MAYSANGA KARI. "ISU A MAGNAKAYO KENKUANA" (COLOSAS 2:6). "NI CRISTO KADAKAYO, TI NAMNAMA TI DAYAG" (COLOSAS 1:27).

--> NO KASANO A NAPATEG DAGITI SASAO: MAYSANGA ENGLISH A SAO A "WATCH" TI MANGIBAGI ITI DUA A GRIEGO A SASAO. TI MATEO 24:42 USARENNA TI GREGOREO (G1127, TI AGTALINAED A NAKARIING). TI MARCOS 13:33 USARENNA TI AGRUPNEO (G69, TI SAANGA MATMATUROG), KEN NAYONAN NI MARCOS TI "KEN AGKARARAG." TI MAYMAYSANGA BILIN SAKUPENNA DAGITI MATA KEN DAGITI KARARAG A SANGSANGKAMAYSANGA.

--> KASANO A MAIYAPLIKAR DAYTOY KENKA: AMMO TI KONSILIO A DA PEDRO KEN JUAN KET "NAKIKADUADA KENNI JESUS" (ARAMID 4:13). TI TIEMPO A KADUAM NI JESUS KET MANGIBATI ITI MARKA. MAKITA DAGITI TATTAO ITI AGLAWLAWMO DAYTA A MARKA.

--> TI KAIPAPANAN DAYTOY PARA ITI KINAAGNANAYON: "ITA AMMOK ITI PASET LAENG; NGEM INTON DAYTA MAAMMOAKTO MET A KAS MET ITI PANNAKAAMMOK" (1 CORINTO 13:12). TI PANNAKAAMMO A MANGRUGI ITI DAYTOY A BIAG KET SAANGA MAPUKAW INTON IPAPATAY. AGTUNG PAL DAYTOY ITI RUPA NI JESUS (APOCALIPSIS 22:4).

--> RABBIT TRAIL: IPAKITA TI LUCAS 12:37 NGAYISAAD TI AGSUBLI NGAYAPO DAGITI NAGALISTO NGAYADIPEN ITI LAMISAAN, KET TI APO MISMO TI AGSERBI KADAGITI ADIPEN. KUNA NI JESUS, "SIAK KET ADDA KADAKAYO A KAS ITI AGSERSERBI" (LUCAS 22:27). INKARI NI JESUS, "MAKIPANGANANAK KENKUANA, KEN ISUNAKANIYAK" (APOCALIPSIS 3:20). TI AMO A MANGSERSERBI KADAGITI BUKODNANGAYADIPEN KET MAIKARI ITI BUKODNANGA NAAN-ANAY A PANAGADAL.

--> NABALIN A PAKAIPALGAKAN: TI IMMUNANGAYAWIS ITI DAYTOY A PANAGADAL KET "UMAY KAKET KITAEM" (JUAN 1:46). TI MAUDI A KARI ITI DAYTOY A PANAGADAL KET "MAKITADANTO TI RUPANGA" (APOCALIPSIS 22:4). TI PANNAGNANGA KADUAM NI JESUS KET MANG LAPLAPOON ITI PANAGKITA KEN MANGNGUDO ITI PANAGKITA. TUNGAL TUKAD ITI NAGBAETAN DAGITOKET AD-ADDA A NALAWAG A PANAGKITA ITI ISU MET LAENG A RUPA. AWANGAYMAYSANGA BERSIKULO A MANGIBAGALAENG ITI DAYTOY. IYURNOS DAGITI BERSIKULO ITI SANGOANANGAYTUNGAL MAYSANGA KET USIGEN.

SAO-SAO A GREEK

“ammo” — **G1097 ginosko** — mangammo, makaammo, mangbigbig, sigurado

Ti biag nga agnanayon ket naipalawag babaen daytoy a sao. "Daytoy ti biag nga agnanayon, a maammoanda koma sika" (Juan 17:3). Ti kaipapanan ti sao ket ti panangam-ammo iti maysa a tao, saan a ti panangapal kadagiti impormasion.

“naiparangarang” — G601 apokalupto — ikkaten ti kalub, ipalgak, iparang-arang

Ti lasag ken dara saan a nangipakita ken Pedro no siasino ni Jesus. Inikkat ti Ama ti kalub (Mateo 16:17).

“agsursuro” — G3129 manthano — sumursuro, umawat

Kinuna ni Jesus "agadalkayo kaniak" (Mateo 11:29). Ti panagadal ket mapasamak iti sirok ti sangolna, nga asideg iti manursuro.

“sumurot” — G190 akoloutheo — pagkuyogan, mapan iti isu met la a dalan, sumurot

Magna dagiti karnero iti isu met laeng a dalan a pagnaan ti pastor; maysa nga aldaw iti maysa a gundaway (Juan 10:27).

“agnaed” — G1774 enoikeo — agtaeng, agnaed iti uneg

Ti sao ni Kristo ket naikeddeng nga agnaed iti maysa a tao a kas maysa a residente, saan a kas sarsangaili nga agsarabo laeng (Colosas 3:16).

“ipudno” — G3670 homologeo — tapno umanamong, mangbigbig, tapno kunaen ti isu met laeng a banag, mangipalgak

Ti panangbigbig ken Jesus ket ti nabatad a panangibaga iti umisu a banag maipapan ken Jesus a kas ibagbaga ti Biblia (Mateo 10:32).

“pammaneknek” — G3141 marturia — ebidensia a naited, rekord, saksi, pammaneknek

Dagiti nagballigi, nagballigida babaen iti dara ti Kordero ken babaen iti sao ti pammaneknekda (Apocalipsis 12:11).

“agdama” — G3936 paristemi — ti agtakder iti abay, ti mangidatag, ti mangpaidam

Ipaay ti mamati ti bagina iti Dios, sibubukel ken sibibiag, kas maysa a soldado iti sanguanan ti kapitan (Roma 12:1).

“armas” — G3696 hoplon — maysa nga alikamen, kabal, maysa nga instrumento, maysa nga igam

Kuna ti bersikulo 12 nga isuot ti kabal ti lawag. Kuna ti bersikulo 14 nga isuot ni Apo Jesu-Cristo. Ti kabal ket maysa a Persona (Roma 13:12-14).

“kumita” — G553 apekdechomai — ti naan-anay a mangnamnama, ti kumita ken aguray

Inkari ni Jesus ti maikadua a panagparangna kadagiti "agur-uray kenkuana" (Hebreo 9:28). Ti kaipapanan ti sao ket ti panagdumog nga addaan iti napno a namnama.

“agbantay” — G1127 gregoreo — ti agtalinaed a siririing, ti nasaldet, ti agbantay

Daytoy ti pagwatwatan a sao iti Ebanghelio ni Mateo. Pagtaltalinaeden ti adipen a nakalukat dagiti matana (Mateo 24:42).

“agbantay” — G69 agrupneo — ti saan a matmaturog, ti agtalinaed a siririing, ti agbantay

Daytoy ti sao a pagwanawan iti Ebanghelio ni Marcos. Iyaon ni Marcos ti sao iti panagkararag. Ti adipen ket agtalinaed a siririing. Ti adipen ket agtultuloy nga agkararag (Marcos 13:33).

“dagus” — G5035 tachu — iti mabiit, awan ti panagladaw, kellaat, dagus

"Adtoy, umayakto a dagus" (Apocalipsis 3:11). Ti sao ipakitana ti kinadagus, saan a maysa nga iskedyul.

“makita” — G3700 optanomai — agkita a nakalukat ti mata, makakita, agparang

"Makitamin ngarud isuna a kas kenkuana" (1 Juan 3:2). Iti daytoy a sao, mailawlawag ti panangkita iti maysa a nakaskasdaaw a banag.

IMPULSO A NGA SASAO ITI HEBREO

“ammo” — H3045 yada — mangammo, bumigbig, makaam-ammo

Inkari ti Dios ti "puso a mangam-ammo kaniak" (Jeremias 24:7). Ti panangam-ammo iti Daan a Tulag ket panangam-ammo iti maysa a tao, kapada ti ginosko iti Baro a Tulag.

“puso” — H3820 leb — ti puso, dagiti rikna, ti pagayatan, ti panangawat

Ikkan ti Dios iti puso a makaammo kenkuana. Ti pannakaammo ket saan a naikeddeng nga agtalinaed laeng iti panunot (Jeremias 24:7).

“lumakay” — H3212 yalak — ti magna, mapan, umay, panagpanaw

Insaludsod ni Amos no mabalin a makipagna ti dua a tattao nga awan ti pinagkinnaawatanda (Amos 3:3). Ti intero a maikadua a tukad daytoy nga adal ket adda iti uneg daytoy a sao.

“adigi” — H5982 ammud — maysa a poste, maysa a pagbatayan, maysa nga adigi

Ti adigi nga ulep ken apuy ti nangidaulo iti Israel. Saan pulos a pinanawan ti adigi dagiti tattao (Exodo 13:21-22). Ti adigi ket ti aniniwan. Ni Cristo ti bagi (1 Corinto 10:4).

“mannubbot” — H1350 gaal — ti mangsubbot, ti agtignay kas kabagian, ti manggatang manen

Idi un-unana a panawen, ti kasingin a kabagian ti gumatang manen ti kameng ti pamilia manipud iti utang wenno pannakatagabu. Awagan ni Job ti sibibiag a Dios a “manangispalko.” Namnamaen ni Job a makitananto ti Dios iti bukodna a lasag (Job 19:25-26).

“adtoy” — H2372 chazah — ti panagkita, panangsirmata, panangbuya

Inusar ni David daytoy a sao para iti kamaudianan a bigat. “Makitakto ti rupam iti kinalinteg” (Salmo 17:15).

“kaarngi” — H8544 temunah — maysa a sukog, maysa a ladawan, maysa a pagarigan, maysa a pagpadaan

Nagriing ni David a napnek iti kinaladawan ti Dios (Salmo 17:15). Kinuna ni Juan a ti pannakakita kenkuana pagbalinennatayo a kas kenni Jesus (1 Juan 3:2).

SOURCES & CREDITS

Scripture: Ilocano Bible (CC BY-SA 4.0) — a redistributable edition, looked up exactly and never machine-translated.

Alternate chapter/verse numbering reconciled with STEP Bible TVTMS (CC BY 4.0).

Strong's numbering & original-language data: OpenScriptures Hebrew Bible (CC BY 4.0); STEP Bible.org — TAHOT/TAGNT/TBESH/TBESG (CC BY 4.0); Robinson-Pierpont Byzantine Majority Text (Public Domain); Strong's dictionary, 1890 (Public Domain).

Typography: Google Noto fonts (SIL Open Font License 1.1).

© SEE MORE JESUS · wanttoseemore.com — shared under Creative Commons Attribution 4.0 (CC BY 4.0).